

Pensum høsten 2018

DRAMA / TEATER

**Bachelor
Master**

FILMVITENSKAP

Bachelor

FILM- OG MEDIEVITENSKAP

Master

FILM- OG VIDEOPRODUKSJON

**Bachelor
Master**

MEDIEVITENSKAP

Bachelor

KUNSTHISTORIE

**Bachelor
Master**

Det anbefales at pensumlistene leses på bakgrunn av de opplysninger som er gitt i fagbeskrivelsene i Studiehandboka.

DRAMA OG TEATER.....	2
KM1002 Introduksjon til drama og teater.....	2
DRA1000 Forestillingsanalyse.....	2
DRA1001 Teaterhistorie og genreforståelse.....	4
DRA2001 Dramaturgi og konseptarbeid.....	5
DRA2002 Prosjektteater for ungdom.....	6
DRA3000 Forskningsteori og praksisbaserte metoder i drama og teater.....	8
DRA3003 Historiske og teoretiske perspektiver i drama og teater.....	9
FILMVITENSKAP.....	10
KM1003 Introduksjon til filmvitenskap.....	10
FILM1010 Film og fortelling.....	10
FILM1101 Filmens historie.....	10
FILM2001 Dokumentar.....	10
MASTER I FILM- OG MEDIEVITENSKAP.....	10
FM3000 Vitenskapsteori og forskningsdesign.....	10
FM3001 Fagformidling og kommunikasjon.....	11
FM3004 Kulturpolitikk og forvaltning.....	11
FILM3012 Posisjoner i filmvitenskap.....	11
MV3015 Visuell kultur: Posisjoner i medievitenskapen.....	11
FILM- OG VIDEOPRODUKSJON.....	12
KM1003 Introduksjon til filmvitenskap.....	12
FVP1000 Introduksjon til film- og videoproduksjon.....	12
FILM1013 Filmens historie.....	12
FVP2001 Videoproduksjon II.....	12
FVP2003 Idé- og manusutvikling.....	12
FVP2004 Dokumentar.....	13
FM3000 Vitenskapsteori og forskningsdesign.....	13
FVP3002 Posisjoner i filmvitenskap.....	13
FVP3006 Lyddesign.....	13
MEDIEVITENSKAP.....	14
KM1005 Introduksjon til medievitenskap.....	14
MV1010 Medieanalyse.....	14
MV2010 Skjermmedier.....	15
MV2011 Mediernes estetikk.....	15
SOS1002 Samfunnsvitenskapelig forskningsmetode.....	15
KUNSTHISTORIE.....	16
KM1004 Introduksjon til kunsthistorie.....	16
KUH1000 Visuell analyse.....	16
KUH1011 Fra antikk til middelalder.....	18
KUH2009 Teorier om kunst og samfunn fra Platon til våre dager.....	19
KUH2200 Temaer i nyere kunst: Avantgardistiske strategier.....	21
KUH2205 Tema med ekskursjon: Kunst, estetikk og politikk i antikkens Hellas.....	21
KUH3011 Visuell kultur.....	22
KUH3003 Kunsthistoriografens politikk.....	22
KUH3200 Temaer i nyere kunst: Avantgardistiske strategier.....	26
KUH3205 Tema med ekskursjon: Kunst, estetikk og politikk i antikkens Hellas.....	26

DRAMA OG TEATER

BACHELOR

KM1002 Introduksjon til drama og teater

Emnets pensum skal bidra til kunnskap om akademisk tenke- og skrivemåter i faget, til forståelse, vurdering, analyse og diskusjon av studieobjekter og uttrykksformer. Som introduksjonsemne legges det vekt på relevante og aktuelle fagpolitiske debatter og problemstillinger, og akademisk skriving om dette.

Pensumbøker

Bakken, Marit m.fl. 2013. *Barn, Kunst og Kultur*. Oslo: Universitetsforlaget.
(spesifikt utvalg ca 150 s . (Minus s 115-175, og s. 205-231)

Jørgensen, Peter Stray (2007). *Studielæsning på videregående uddannelser- læsestrategier og læseteknikker*. Fredriksberg: Samfundslitteratur. 88 s.

Ulvestad, Kirsti: *Veiledningsbok for teater i kulturskolen. Trondheim:Norsk kulturskoleråd 2014* (98s)

Artikler og nettressurser

Aune, Vigdis og Rasmussen, Bjørn: *Drama i skolen, teater i kulturskolen* - en bokomtale i Drama 2014 nr. (1) s. 48-49 (2 s). (Se Blackboard)

Bruun, F. E. (2017). Anvendt teater som performativ ytring. I K. M. Heggstad, B. Rasmussen, & R. G. Gjærum (Red.), *Drama, teater og demokrati: antologi II: i kultur og samfunn* (s. 215-229). Bergen: Fagbokforlaget. (14.s) (Se Blackboard)

Eriksen, A. (2017). Teater i kulturskolen - en arena for demokratiutdanning? I A. B. Sæbø, S. A. Eriksson, & T.-H. Allern (Red.), *Drama, teater og demokrati: antologi I: i barnehage, skole, museum og høyere utdanning* (s. 271-286). Bergen: Fagbokforlaget. (15 s.) (Se Blackboard)

Stangeland, T. (2017). Utforskende teater i barnehagen. En vei til medskaping. I A. B. Sæbø, S. A. Eriksson, & T.-H. Allern (Red.), *Drama, teater og demokrati: antologi I: i barnehage, skole, museum og høyere utdanning* (s. 79-93). Bergen: Fagbokforlaget. (14 s.) (Se Blackboard)

Akademisk skriving og fagformidling- eksempler frå Kulturrådet:

<http://www.kulturradet.no/kunstloftet/artikler-og-debatt> (ca 100 s)

<http://www.kulturradet.no/publikasjoner>

DRA1000 Forestillingsanalyse

Callery, D. (2001). *Through the body. A practical Guide to Physical Theatre*. London: Nick Hern Books. 214s.

Eigtved, M. (2007). *Forestillingsanalyse: en introduktion*. Frederiksberg: Forlaget Samfundslitteratur, 155s.

Kompendium høst 2017: DRA1000 Innføring i drama og teater, ca 190 s.
Til sammen ca 600 s.

Performance

Schechner, R. (2013). Kapittel 2. What is Performance? I R. Schechner
Performance Studies: An Introduction. New York: Routledge, 28-51. 23 s.

Scenografi

Arntzen, K. O. (2009). Stjerner og performancekunst. I K.G. *Den teatrale illusjonen: scenografi i et historisk og nåtidig perspektiv*. Bergen Museums skriftserie nr. 27, 47 – 63, 16 s.

Hyldig, K. (2009). Scenografisk stilisering: Scenemodeller DNS 1967 – 2007. I K. G. Losnedahl (red.) *Den teatrale illusjonen: scenografi i et historisk og nåtidig perspektiv*. Bergen Museums skriftserie nr. 27, 65 – 73, 8 s.

Pearson, M. (2010). *Site-specific performance*. New York: Palgrave MacMillan, 7 – 17, 10 s.

Skuespillerarbeid

Kirby, V. M. (1972). On Acting and Non-Acting. *The Drama Review: TDR* Vol. 16, No. 1 (Mar, 1972), pp. 3-15, 12 s.

Eeg-Tverbakk, C. (2009). Play as performative act in the work of Baktruppen (the 21 st Century). I *Performance Art by Baktruppen. First part*, 65 – 82, 17 s.

Regikunst

Arntzen, K. O. (2007). Kunstfaglig praksis, metaforisk forståelse: Innledende bemerkning. I K. O. Arntzen *Det marginale teater*. Leksevåg: Alvheim & Eide, 11 s.

Teaterorganisering

Gran, A-B. (1995). Å være eller ikke være institusjon. Om frie grupper, prosjektteater og institusjonsteater. I A-B Gran *Frie grupper og Black Box Teater*. Oslo: Gyldendal, 13 s.

Gran, A-B. og De Paoli, D. (1991). *Teaterorganisering – en tværfaglig tilnærming*. Trondheim: Tapir/kompendium, 37 s.

Tekst

Helland, F. & Wærp, L. P. (2011). Kapittel 1 Dramasjangeren I F. Helland & L. P. Wærp *Å lese drama: innføring i teori og analyse*. Oslo: Universitetsforlaget, 36 s.

Pavis, P. (2011). Kapittel 7: Staging the Text. I *Analyzing Performance: Theater, Dance, and Film*, 198-223. Michigan: The University of Michigan Press, 25 s.

Dramaturgi

Gladsø, S., Gjerven, E. K., Hovik, L. og Skagen, A. (2005). Dramaturgiske innganger i *Dramaturgi: forestillinger om teater*. Oslo: Universitetsforlaget, 187 – 202, 15 s.

Forestillingsanalyse

Aaltonen, H. (2015). Utøvende fugler. Nordisk dramapedagogisk tidsskrift DRAMA. Nr. 03, 12-18, 6s.

Rønning, B. (2015). Gråmåken som metafor. Nordisk dramapedagogisk tidsskrift DRAMA. Nr. 03, 19-23, 4 s.

Rønningen, L.H (2016) En interaktiv fabelfaktisk fortelling. Fargelegging med lyd og bilde i teaterkonserten Gullfrosken. *Nordisk dramapedagogisk tidsskrift. DRAMA*. Nr. 01, 32-37

+ Fire aktuelle scenekunstproduksjoner

DRA1001 Teaterhistorie og genreforståelse

Delemne 1. Europeisk teaterhistorie:

Bruce McConachie, Tobin Nellhaus 2016: *Theatre Histories: An Introduction* (Paperback). London: Routledge 3 edition. Ca 200s Tilgjengelig online

Berghaus, Günter. 2010. *Theatre, performance, and the historical avant-garde*. New York: Palgrave Macmillan. 200s

Aristoteles (2004): *Om diktetekunsten* (oversatt og med innledning av Sam. Ledsaak). Cappelen's upopulære skrifter. Ca 100 sider.

Delemne 3. Teater i verdenssamfunnet

Bruce McConachie, Tobin Nellhaus 2016: *Theatre Histories: An Introduction* (Paperback) London: Routledge 3 edition. Tilgjengelig online.

Dowsey-Magog, Paul: Popular workers' shadow theatre in Thailand
Asian Theatre Journal: ATJ; Honolulu 19.1 (Spring 2002): 184-211. 27s.
Tilgjengelig online

Osnes, Beth 2010: *The Shadow Puppet Theatre of Malaysia*. McFarland & Company, Inc., Publishers s. 7-51 (44s) Tilgjengelig online

Volker. Gottowik 2014. *Dynamics of Religion in Southeast Asia: Magic and Modernity*. AUP - IIAS Publications 340s (s. 9-55) 46s Tilgjengelig online

Kopisamling

Delemne 2. Norsk teaterhistorie

Roderick Rudler: "Renessansens teater i Norge". I *Kirke og Kultur* 54, 1976, s. 489-501. 13 sider.

Thoralf Berg (2007): *Norsk teaterhistorie 1750-1850*. Side 1-48, 52-57, 69-72. 58 sider.

Thoralf Berg (2007): *Norsk teaterhistorie 1850-1900*. Side 1-39, 51-64 65-93. 82 sider.

Siren Leirvåg (2007): *Teater i Norge 1900 til 2000: Et notat*. 43 sider.

NOU 2002:8: Etter alle kunstens regler – en utredning om norsk scenekunst. Kap 2-3 (s. 10-32). 23 sider.

Svein Gladsø (2004): *Teater mellom jus og politikk: Studier i norsk teater fra 1700-tallet*. Kapittel 8 (s. 105-124). 20 sider.

Arnestad, Georg, Svein Gladsø og Jørgen Langdalen (1995): *Thalias utpost eller lokalsamfunnets speil? Om regionalpolitikk i de viktige årene 1970-1993*. Side 9-39. 31 sider.

Dramatekster til epokeworkshops

Antikken:

Sofokles: *Antigone*

Middelalderen:

Spillet om Adam

Renessansen/Elisabethansk teater:

William Shakespeare: Hamlet

Realisme:

Henrik Ibsen: Hedda Gabler

Modernisme

Meyerholt; Biomekanikken

Bertolt Brecht: Tolvskillingsoperaen

Performance

Hotel Proforma/Marina Abramovic

Disse tekstene er å få kjøpt hos Akademika på Dragvoll eller lånes på biblioteket Unntaket er Bertolt Brechts *Tolvskillingsoperaen* og Arisofanes *Lysistrata* som kan leses gratis på Nasjonalbibliotekets nettsider:

<http://www.nb.no/utlevering/nb/420869dde079e6551afa693061a04b89>

DRA2001 Dramaturgi og konseptarbeid

Innføring i dramaturgi:

- Gladsø, S., Gjervan, E. K., Hovik, L. og Skagen, A. (2005) *Dramaturgi – forestillinger om teater*, Oslo, Universitetsforlaget.
- Rønning Barbro og Fyhn: Håkon (2016). *Høyblokka post mortem: Teater som ritual*. Oslo. Novus forlag
- Rønning, Barbro: ODA – Opplevelsesbasert dramaturgisk analyse – fra tekst til konsept. Nettpublikasjon.
- The Routledge Companion to Dramaturgy*: Magda Romanska: Introduction
Pluss ca. 60 utvalgte sider.
- Paul..C. Castango: *New Playwrite strategies* (utvalgte kapitler).
- Peripeti - tidsskrift for dramaturgiske studier*.nr. 10 -2008
DRAMATURGI Å tenke teater.../ Dramaturger om dramaturgi/Dramaturgi i tre dimsjoner/ Monolog/ Dramaturgdrømme/Den dramaturgiske coach/ En dramaturgs frie fald i forsøget på at beskrive sin praksis
- Tore Vagn Lid: Om å forholde seg Postdramatisk til det dramatiske. *Norsk Shakespeare-teater tidsskrift* 2015.
Dramaturgi og ideologi: Hva var og er naturalisme? (Del 1 og 2)
- Lise Hovik: Mamma Danser – en improvisert dansekonserter som desentrert kunsterfaring.
- Jones, S., Proehl, G. & Lupu, M. (red.) (1997) *Dramaturgy in American Theater. A Source Book*, Harcourt Brace College Publishers Section 4: New Context
Jonas, S. “Aiming the Canon at Now: Strategies for Adaptation”, Noter til Section 4: s. 365-366 (13 s)
- Lysander Per, Josefson, Ingela (2006): *Berättelse og kunnskap* Smeds, Barbro : Skakende situasjoner. En resa i idenitet och igenkänning s. 141-184 (43s.)
- Susan Sontag: Notes on Camp.
Materiale fra gjestelærere kommer i tillegg.
Scenetekster – flere kommer:
Frøken Juliè av August Strindberg
Høyblokka. www.hoyblokka.no
Den jord vi går på av Michael Ramløse

DRA2002 Prosjektteater for ungdom

- Govan, E. & Nicholson, H. & Normington, K. (2007). *Making a Performance: Devising Histories and Contemporary Practices*. London and New York: Routledge. (Hele boken er pensum minus kapittel 10 og 7) (185 s.)
- Graham, S. & Hoggett, S. (2014). *The Frantic Assembly: Book of Devising Theatre*. London & New York: Routledge. Del 2, kapittel 3-7: (124 s.)

Digitalt kompendium DRA2002: Prosjektteater for ungdom.

- Bedard, R. L. (2011). Theatre for Young Audiences and Cultural Identity. In S. Schonmann (Ed.) *Key Concepts in Theatre / Drama Education*, Rotterdam: Sense Publishers, 283 – 287. (4 s.)
- Hovik, L., Nagel, L. (2014). Interaktivitet i scenekunst for barn: Tyranni eller magi? KUNSTLØFTET. Utgave 3. Tema: Lek og deltakelse. (9 s.)
- Jackson, A. (2011). Participatory Forms of Educational Theatre. In S. Schonmann (Ed.) *Key Concepts in Theatre / Drama Education*, Rotterdam: Sense Publishers, 235- 240. (5 s.)
- Jensen, A. P. (2011). Theatre Education and New Media / Digital Technologies. In S. Schonmann (Ed.) *Key Concepts in Theatre / Drama Education*, Rotterdam: Sense Publishers, 227 – 232. (5 s.)
- Johnston, C. (2006/2009). Chapter 1. Research. In *The Improvisation Game: Discovering the Secrets of Spontaneous Performance*, London: Nick Hern Books, 5-33. (28 s.)
- Nagel, L. M. (2011). Scenekunst for barn og unge. I *Teaterkompaniet – Kunst, kultur og næring*, Landslaget drama i skolen: Thalia Publishing Ltd, 57-87 (30 s.)
- Oddey, A. & White, C. (2009). Introduction – Visions Now: Life is a Screen. In A. Oddey & C. White *Modes of Spectating*. Bristol & Chicago: Intellect Ltd, 7-14. (7 s.)
- Rønningen, L. H. (2011). *Medvirkning som strategi for et deltagende barne- og ungdomsteater- Betraktninger fra kunstprosjektet "Vendepunkt"*. Kunstløftets kunnskapsbase- skriftlige bidrag. Kunstløftet/ Norsk Kulturråd; 2011-11-01. (6 s.)
- Wessels, A. (2011). Devising as Pedagogy. In S. Schonmann (Ed.) *Key Concepts in Theatre / Drama Education*, Rotterdam: Sense Publishers, 131-134. (3 s.)

Pensumartikler tilgjengelig på Blackboard:

- Aune, V & Slotterøy, R. (2018). *Lyd og musikk i teater og performance*. Upublisert materiale. (16 s.)
- Fretheim, G. (2018). *En scenografisk inngang til teaterproduksjon*. Upublisert materiale. (16 s.)
- Haagensen, C. (2018). *Speil, speil på veggen der. Målgruppearbeid i egenskapt teaterproduksjon for ungdom*. Upublisert materiale. (19 s.)
- Haagensen, C. (2018). *Det finnes en fase for alt – om faseinndeling og funksjonsfordeling i egenskapt teater*. Upublisert materiale. (15 s.)

MASTER**DRA3000 Forskningsteori og praksisbaserte metoder i drama og teater****Books/bøker:**

- Dawson, K. & Kelin, D. (2014). *The Reflexive Teaching Artist. Collected Wisdom from the Drama/theatre Field*. Intellect. Chapters: 1, 2, 3 (intro. and one case study), 4 (intro. and one case study), 5 (intro. and one case study), 7 (intro. and one case study) and chapter 8. 100 p
- Johnstone, Daniel (2017). *Theatre and Phenomenology*. London: Palgrave. 200 p.
- Nelson, Robin (2013). *Practice as Research in the Arts, Principles, protocols, pedagogies, Resistances*, Palgrave Macmillan. (s.3-114) 100 p.
- Nicholson, H., Kershaw, B. (2011). *Research methods in theatre and performance*. Edinburgh University Press. 240s.
- O'Connor, Peter, Anderson, Michael (2015). *Applied theatre: Research. Radical Departures*. London, New Dehli, New York, Sydney; Bloomsbury. Part 2 150 p.

Articles/artikler web.

- Rasmussen, Bjørn (2014). The art of researching with art: Towards an ecological epistemology. *Applied Theatre Research*, Volume 2, Number 1, 1 January 2014, pp. 21-32(12)
<http://www.ingentaconnect.com/content/intellect/atr/2014/00000002/00000001/art00003#>
- Applied theatre research* Volume 5. Issue 3:
<https://www.intellectbooks.co.uk/journals/view-issue,id=3430/>
- Aune, V. (2017). Our Lady's Folk: *Creating authoritative aesthetic communication in documentary theatre*. P: 239-252
<https://vimeo.com/138300153>. <https://vimeo.com/138298982>
<https://vimeo.com/148364272> (English subtitles)
- Bruun, E. F. (2017). Towards a new 'we': Applied theatre as integration. P: 225-237.
- Rasmussen, B. (2017). Applied theatre in times of terror: Accepting aesthetic diversity and going beyond dilemma. P: 169-181.
- Vangsnes, V. (2017). The teacher as leader of democratic processes in the drama classroom. P: 197-212.

Articles/artikler black board:

- Hannula, M. (2005). The Responsibility and Freedom of Interpretation. In Miles, Malcolm 2005. *New practices – New Pedagogies*. London/New York: Routledge. S. 163-172. 10 p.

Wilkinson, L. (2010). A day in December. I Ackroyd, J., O`Toole, J.: *Performing research, tensions, triumphs and trade-offs of ethnodrama*. (s.123-144) 20s.

Alternative texts in Norwegian:

Collin, F.& K ppe, S. red. (2003). *Humanistisk videnskapsteori*. Dr. Multimedie.

Artiklene:

Helles, R., K ppe, S. Kvalitative metoder. (s. 277-302) 25 s.

Pahuus, M. Hermeneutik. (s. 139-170) 31s.

Zahavi, D. F nomenologi. (s.121-138) 17 s.

Aune, V. (2017). V r Frues folk.   skape autorativ, estetisk kommunikasjon i dokumentarteater. I *Drama, teater og demokrati Antologi II*. Bergen; Fagbokforlaget. 12 s.

Aune, V. (2017). Det demokratisk potensial i dokumentbaserte teaterformer. I *Drama, teater og demokrati Antologi II*. Fagbokforlaget

Gj rum, R.G., Rasmussen, B. (2012): *Forestilling, framf ring, forskning: Metodologi i anvendt teaterforskning*. Trondheim: Akademika Forlag.

Aune, V.: Deltakerorientert og performance-sensitivt. (s. 105-120) 17 s.

Heggstad, K.: Om   fastholde det flyktige – videoanalyse som redskap i drama-/teaterforskning. (s.231-247) 16 s.

Hovik, L.: R d Sko Savnet. (s.77-100) 23 s.

Rasmussen, B.: Kunsten   forske med kunsten. (s.23-46) 23 s.

Ulvund, M.: Ekkoteater – praksisledet forskning innenfor et performativt paradigme. (s. 51-73) 22 s.

Aaltonen, H.: (2012). Research as a dialogue. How to design a reflexive study in an intensive international youth theatre festival. (s.123-140) 17p

DRA3003 Historiske og teoretiske perspektiver i drama og teater

Carlson, M. 2004 (1994): *Performance. A critical introduction*. New York: Routledge 216 s

Fischer-Lichte, Erica (2008). *The Transformative Power of Performance. A New Aesthetics*. New York & London: Routledge. (232 s.)

Hughes, J., & Nicholson, H. (Eds.). (2016). *Critical perspectives on applied theatre*. Cambridge Cambridge University Press. (Part I og II) ca 155s

O'Connor, P., & Anderson, M. (2015). *Applied theatre research: Radical departures*. London; Bloomsbury Methuen. (part 1. 95s)

Sauter, Willmar (2008). *Eventness: A Concept of the Theatrical Event*. Stockholm: STUTS. (131 s.)

Schechner, R. (2002). *Performance Studies. An introduction* London & New York: Routledge (288 sider)

FILMVITENSKAP

BACHELOR

KM1003 Introduksjon til filmvitenskap

Dalland, Cecilie og Olav Dalland (2016). *Studentens hva, hvordan og hvorfor*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Dysthe, Olga og Frøydis Hertzberg og Torlaug Løkensgard Hoel (2010). *Skrive for å lære. Skrivning i høyere utdanning*. Oslo: Abstrakt forlag AS.

+ et digitalt kompendium med filmvitenskapelige tekster.

FILM1010 Film og fortelling

Bordwell, David og Kristin Thompson og Jeff Smith (2017). *Film Art. An Introduction*. New York: McGraw-Hill Education.

Audun Engelstad (2015): *Film og fortelling*. Fagbokforlaget

FILM1101 Filmens historie

Bordwell, David og Kristin Thompson (2010). *Film History. An Introduction*, New York: McGraw-Hill Education.

Diesen, Jan Anders og Tore Helseth og Gunnar Iversen (2016). *Den levende fortiden. Filmhistorie og filmhistoriografi*. Oslo: Universitetsforlaget.

Gunnar Iversen: *Norsk Filmhistorie*. Oslo: Universitetsforlaget

FILM2001 Dokumentar

Nichols, Bill (2. ed. 2010), *Introduction to Documentary* (Bloomington: Indiana University Press)

Sørensen, Bjørn (2 utg. 2007), *Å fange virkeligheten: Dokumentarfilmens århundre*, 2. utgave (Oslo: Universitetsforlaget)

Elektronisk kompendium + pensumfilmer

MASTER I FILM- OG MEDIEVITENSKAP

FM3000 Vitenskapsteori og forskningsdesign

Kjørup, Søren (2008) *Menneskevidenskapene 1 - humanioras historie og grundproblemer*. 2. utg. Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Kjørup, Søren (2008) *Menneskevidenskapene 2 - humanistiske forskningstraditioner*. 2. utg. Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Rose, Gillian (2016) *Visual Methodologies: An Introduction to Researching with Visual Materials*. 4. utg. London: Sage. [utvalgte kapitler, deles med FM3001 Fagformidling og kommunikasjon]

FM3001 Fagformidling og kommunikasjon

Lynn P. Nygaard: *Writing for Scholars*, Universitetsforlaget, 2016. (also available for Kindle)

Jason Mittell og Christian Keathley: *The Videographic Essay: Criticism in Sound and Image*, Caboose, 2016 (also available for Kindle)

Gillian Rose: *Visual Methodologies* (selected chapters), Sage, 2016

FM3004 Kulturpolitikk og forvaltning

Mangset, Per og Ole Marius Hylland (2017). *Kulturpolitikk. Organisering, legitimering og praksis*. Oslo: Universitetsforlaget.

+ utvalgte digitale tekster.

FILM3012 Posisjoner i filmvitenskap

Pensum opplyses ved semesterstart

MV3015 Visuell kultur: Posisjoner i medievitenskapen

Fellespensum:

Dam Christensen, Hans og Helene Illeris (red) (2009) *Visuel kultur. Viden, liv, politik*. København: Multivers. (504 s.)

Mirzoeff, Nicholas (2015) *How to See the World*. London: Pelican. (333 s.)

+ utvalgte artikler i digitalt kompendium

NB! I tillegg til fellespensumet legger studentene opp individuelt særpensum på ca. 300 sider relatert til temaet for semesteroppgaven. Særpensum velges ut i samråd med faglærer.

FILM- OG VIDEOPRODUKSJON

BACHELOR

KM1003 Introduksjon til filmvitenskap

Se under filmvitenskap

FVP1000 Introduksjon til film- og videoproduksjon

Voice and Vision, A Creative Approach to Narrative Film and DV Production.
2nd ed. 2011.

FILM1013 Filmens historie

Se under filmvitenskap

FVP2001 Videoproduksjon II

Nina B. Andersson: *Filmens Hjerne* – Produksjonskontoret Fagbokforlaget 2001,
Bergen

Robert McKee: *Story: Substance, Structure, Style, and the Principles of
Screenwriting*. Publication date: 11/28/2005 ISBN-13: 9780413715609

Karen Pearlman: *Cutting Rhythms – Shaping the film edit*. Focal Press (2009)

Alexander Røsler: *Dokumentarfilmens spesielle utfordringer, Virkelighetens
vilniss*. Cappelen Damm 2015

FVP2003 Idé- og manusutvikling

Dancyger & Cooper, P. (2005) «Writing the Short Film», third ed., Focal Press.
Tilgjengelig om bok og ebok, og dessuten fra archive.org.

McKee, R. (2016) *Dialogue - The Art of Verbal Action for Page, Stage and
Screen*. Kap 1-10, s. 12-143. Tilgjengelig både som bok, ebok og lydbok.

Lavik, E. (2015) «Forfatterskap i TV-drama - Showrunnermodellen, one vision
– og *Kampen for tilværelsen*». Universitetsforlaget. Open Access,
tilgjengelig fra [https://www.idunn.no/file/pdf/66820752/forfatterskap-i-tv-
drama.pdf](https://www.idunn.no/file/pdf/66820752/forfatterskap-i-tv-drama.pdf)

Engelstad, A. (2018) *Playing the Producer's Game: Adaptation and the question
of Fidelity*. *Adaptation*, Volume 11, Issue 1, 2018. Tilgjengelig fra
<https://doi.org/10.1093/adaptation/apx023>

Knudsen, Erik (2015) «The Total Filmmaker: thinking of screenwriting,
directing and editing as one role», *New Writing*, Issue 1, Volume 13.
Tilgjengelig fra <https://doi.org/10.1080/14790726.2016.1142571>

FVP2004 Dokumentar

Sørensen, Bjørn (2 utg. 2007), *Å fange virkeligheten: Dokumentarfilmens århundre*, 2. utgave (Oslo: Universitetsforlaget)

Elektronisk kompendium + pensumfilmer

MASTER

FM3000 Vitenskapsteori og forskningsdesign

Se under Filmvitenskap

FVP3002 Posisjoner i filmvitenskap

Pensum opplyses ved semesterstart

FVP3006 Lyddesign

Chion, M. (1994): *Audio-Vision - Sound on Screen*. Columbia University Press
Sonnenschein, D (2001): *Sound Design: The Expressive Power of Music, Voice, and Sound Effects in Cinema*. Michael Wiese Productions.

I tillegg vil det komme et digitalt kompendium.

MEDIEVITENSKAP

BACHELOR

KM1005 Introduksjon til medievitenskap

Bok

Rienecker, Lotte & Stray Jørgensen, Peter (2013) «Den gode oppgaven»

Tekster og nyere forskningsartikler:

McLuhan, Marshall (2001 [1964]) «The Medium is the Message» i

Understanding Media: The Extensions of Man. London: Routledge, s. 7-23.

Brinch, Sara (2011) «Kan inneholde spor av virkelighet. Filmbiografiens subjekt som transmedialt objekt», *Ekfrase: Nordisk tidsskrift for visuell kultur*, 2:1, s. 49-60. Tilgjengelig fra:

<https://www.idunn.no/ekfrase/2011/01/art03>

Halvorsen, Janne Wiken (2015) «Kroppsidealer i norske trenings- og kostholdsblogger», *Norsk medietidsskrift* 22:2, s. 1-20. Tilgjengelig fra:

https://www.idunn.no/nmt/2015/02/kroppsidealer_i_norske_trenings-og_kostholdsblogger#

Karlsen, Faltin og Kristine Jørgensen (2014) «Mediepanikk eller medieskepsis? En analyse av dataspilldebatten etter 22. juli», *Norsk medietidsskrift* 21:1, s. 42-62. Tilgjengelig fra:

https://www.idunn.no/nmt/2014/01/mediepanikk_eller_medieskepsis_-_en_analyse_av_dataspille

Sjåstad, Øystein (2012) «Teikneserier og det moderne kunstsyste­met», *Ekfrase: Nordisk tidsskrift for visuell kultur*, 3:1, s. 39-50. Tilgjengelig fra:

https://www.idunn.no/ekfrase/2012/01/teikneserier_og_det_moderne_kunstsyste­met

MV1010 Medieanalyse

Larsen, Peter (2008): *Medievitenskap 2: Tekstteori og tekstanalyse*. 2.utgave. Fagbokforlaget.

Rose, G. og Christensen, H.C. (2016): *Analyse af billedmedier, det digitale perspektiv*. 3. utgave. Samfundslitteratur DK.

Sturken & Cartwright (2009): *Practices of Looking, An Introduction to Visual Culture*. Oxford University Press. (Boka deles med MV2012) (Utvalgte kapitler gjøres kjent ved undervisningsstart)

Digitalt Kompendium (tilgjengelig ved undervisningsstart)

Pensum ca. 1200 sider

MV2010 Skjermmedier

Hannemyr, G., Liestøl, G., Lüders, M., Rasmussen, T. : *Digitale medier. Teknologi, anvendelser, samfunn*, Universitetsforlaget, Oslo, 2015. 214 sider

Manovich, Lev: *Software takes command*, Bloomsbury, 2013, 342 sider

Hoelzl, Ingrid og Rémi Marie (2015), Softimage, *Towards a New Theory of The digital Image*, The University of Chicago Press , 154 sider

Farman, Jason (2011) *Mobile Interface Theory: Embodied Space and Locative Media*, New York: Routledge, 184 sider

Rettberg, Jill Walker (2014): *Seeing Ourselves Through Technology. How We Use Selfies, Blogs and Wearable Devices to See and Shape Ourselves*, Palgrave Pivot, 2014, 99 sider.

+ Digitalt kompendium

MV2011 Medienes estetikk

Hausken, L.: *Medieestetikk. Studier i estetisk medieanalyse*, Scandinavian Academic Press, Oslo, 2009.

Iversen, G. og Tiller, A.: *Lydbilder. Mediene og det akustiske*, Universitetsforlaget: Oslo, 2014.

Huhtamo, Erkki & Parikka, Jussi, *Media Archaeology. Approaches, Applications, and Implications*. University of California Press, 2011

+ digital kompendium

SOS1002 Samfunnsvitenskapelig forskningsmetode

Se <http://www.ntnu.no/svt/pensumlister>

KUNSTHISTORIE

BACHELOR

KM1004 Introduksjon til kunsthistorie

Obligatorisk

- Blum, Harold P. «Psychoanalysis and art, Freud and Leonardo», *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 2001, s. 1409-1425
- Næss, Atle. *Leonardo da Vinci og hans tid*. Oslo: Gyldendal, 2014, s. 15-332.
- Freud, S. *Leonardo da Vinci: A Psychosexual Study of an Infantile Reminiscence*. Project Gutenberg Ebook. Digital versjon tilgjengelig via <http://www.gutenberg.org/ebooks/34300> (44 sider)
- Hodne, L. "Den skeive Jesus og hans elsker." *Tidsskriftet M*, Trondheim: IKM, 2009 (8 sider; legges ut på BB)
- Lavin, Marilyn A. "Art of the Misbegotten: Physicality and the Divine in Renaissance Images", *Artibus et Historiae*, Vol. 30, No. 60 (2009), s. 191-243
- Pedretti, Carlo. "The Angel in the flesh," *Achademia Leonardi Vinci*, 1991, 4, pp. 34-48.
- Polzer, Joseph. "Reflections on Leonardo's Last Supper", *Artibus et Historiae*, Vol. 32, No. 63 (2011), s. 9-37 (29 sider) (JSTOR)
- Schapiro, M. "Leonardo and Freud: An Art-Historical Study." *Journal of the History of Ideas*, Vol. 17, No. 2 (Apr., 1956), s. 147-178 (32 sider).
Online: <http://www.neiu.edu/~wbsieger/Art202/202Read/Schapiro-Freud.pdf>

Anbefalt tillegglitteratur

- Johannesevangeliet (Bibelen, Det norske Bibelselskap, 1930). Online <http://www.bibel.no/Nettbibelen>

KUH1000 Visuell analyse

Bøker

- Harrison, Charles (2009) *An Introduction to Art*. New Haven: Yale University Press.
- Summerson, John (1963/2011) *The Classical Language of Architecture*. London: Thames & Hudson.

Artikler, kapitler og utdrag (tilgjengelig i kompendium)

- Arnheim, Rudolf (1954/1974) *Art and Visual Perception*. Berkley: University of California Press, s. 37-41.
- Bull, Knut Astrup. 2007. *En ny diskurs for kunsthåndverket*. Oslo: Akademisk publisering, s. 13–27.

- Giedion, Sigfried. 1941/1997. «Rum, tid og arkitektur». I *Rumanalyser*, redigert av Lise Bek og Henrik Oxvig). Århus: Fonden for udgivelse af arkitekturtidsskriftet B, s. 254–270.
- Kemp, Wolfgang (1998) «The Work of Art and Its Beholder» (uddrag). I: *The Subjects of Art History* (red. Cheetham, Holly, Moxey). Cambridge: Cambridge University Press, s.189-194.
- Kjørup, Søren (2000) *Kunstens filosofi – en indføring i æstetik*. København: Roskilde Universitetsforlag, s. 77–91 og s. 131–145.
- Loran, Erle (1963/2006) *Cezannes's Composition*. Berkley: University of California Press, s. 52-54.
- Meyer Siri (2009) *Hva er et bilde. Om visuell kultur*. Oslo: Pax forlag, s. 26-36.
- Neumann, Erich (1959/1998) «Henry Moores arketyperiske värld». I: *Att tolka bilder* (red. Jan Gunnar Sjölin). Lund: Studentlitteratur, s. 361-373.
- Panofsky, Erwin (1955/1993) «Iconography and Iconology: An Introduction to the Study of Renaissance Art». *Meaning in the Visual Arts*. London: Penguin Books, s. 51–81.
- Schapiro, Meyer (1968/1994) «The Still Life as a Personal Object – A Note on Heidegger and van Gogh». I: *Theory and Philosophy of Art: Style, Artists, and Society*. New York: George Braziller, s. 135-141.
- Sedlmayr, Hans (1925/1997) «Den gestaltede synsmåde». I: *Rumanalyser* (red. Lise Bek og Henrik Oxvig). Århus: Fonden for udgivelse af arkitekturtidsskriftet B, s. 172-84.
- Troelsen, Anders (1994) *Mod modernismen*. Århus: Aarhus University Press: Århus, s. 65-74.
- Wölfflin, Heinrich (1915/1989) «Principles of Art History». I: *Modern Perspectives in Western Art History* (red. W. Eugene Kleinbauer). Toronto: University of Toronto Press, s. 154-164.

Supplerende oppslagsbøker

- Gotfredsen, Lise (1987) *Bildets formspråk*. Oslo: Universitetsforlaget.
Tilgjengelig on-line.
- Gunnersjaa, Arne (2007) *Arkitekturleksikon*. Oslo: Abstrakt forlag.
- Mørstad, Erik (2000) *Visuell analyse. Metode og skriveråd*. Oslo: Abstrakt forlag.
- Mørstad, Erik (2007) *Malerileksikon: motivtyper, teorier og teknikker*. Oslo: Ad notam Gyldendal.
- Mørstad, Erik (2007) *Skulpturleksikon: billedhuggerkunstens begrepsverden*. Oslo: Ad notam Gyldendal.
- Thiis-Evensen, Thomas (1995/2009) *Europas arkitekturhistorie. Fra idé til form*. Oslo: Gyldendal norsk forlag.

KUH1011 Fra antikk til middelalder

Oversiktslitteratur:

Gardner, Helen og Kleiner Fred: *Gardner's Art through the ages: a global history*. 14. utg. Boston, Mass.: Wadsworth Cengage Learning, 2013. "Introduction", s. 1-13; kap. 4 "The Prehistoric Aegean", kap. 5 "Ancient Greece", kap. 8 "Late Antiquity", kap. 9 "Byzantium", kap. 11 "Early Medieval Europe", kap. 12 "Romanesque Europe", kap. 13 "Gothic Europe" og kap. 14 "Late Medieval Italy".

Epokerelatert pensum:

Ramage, Andrew og Nancy H.: *Roman art*. 5. utg. Pearson Prentice Hall, 2009. s. 9-27, 61-347.

Stalley, Roger: *Early Medieval Architecture* (Oxford History of Art), s. 13-231.

Nees, Lawrence: *Early Medieval Art* (Oxford History of Art), Oxford 2002, s. 17-211.

Sekules, Veronica: *Medieval Art* (Oxford History of Art), Oxford 2001, s. 7-189

Coldstream, Nicola: *Medieval Architecture* (Oxford History of Art), Oxford 2002, s. 11-224

Norsk kunsthistorie:

Brekke, Nordhagen, Lexau: *Norsk arkitekturhistorie*. Oslo: Det Norske Samlaget, 2003. Kap. 1-6, s. 9-154.

Danbolt, Gunnar. *Norsk kunsthistorie*. Oslo: Det Norske Samlaget, 2001. kap.1-7, s. 11-110.

Kompendium:

L'Orange, H.P.: «Blomsterfrisen på Ara Pacis Augustae, Augustus' fredsalter», i *Sentrum og periferi*, Oslo 1973, s. 75-91.

L'Orange, H.P.: «Konstantin den stores triumfbue i Roma», i *Sentrum og periferi*, Oslo 1973 s. 92-123.

Panofsky, Erwin: "Abbot Suger of St-Denis" i *Meaning in the Visual Arts*, N.Y. 1955 s. 108-145.

Blindheim, Martin: "Hellig Olav – en skandinavisk overhelgen" i Blindheim, Blom, Bø et. al: *Olav. Konge og helgen. Myte og symbol*, Oslo 1981 s. 107-135.

Fisher, Annika Elisabeth: "Cross Altar and Crucifix in Ottonian Cologne – Past Narrative, Present Ritual, Future Resurrection" i Kaspersen og Thunø: *Decorating the Lord's Table*, København 2006

Tilgjengelig på nett:

Holliday, Peter J.: "Time, History and Ritual on the Ara Pacis Augustae", i *Art Bulletin*, nr 4 1990, s. 542-557. Tilgjengelig fra:

<http://www.jstor.org/stable/3045761>

Kidson, Peter: "Panofsky, Suger and St Denis", i *Journal of Warburg and Courtauld Institutes* vol. 50, 1987, s. 1-17. Tilgjengelig fra:

<http://www.jstor.org/stable/751314>

Anbefalt tilleggslitteratur og oppslagsverk:

Berg, Knut (red.): *Norges kunsthistorie*, bind 1-2, Oslo 1981

Bibelen

KUH2009 Teorier om kunst og samfunn fra Platon til våre dager

Hovedbok

Bø-Rygg, Arnfinn og Berg Eriksen, Trond (red.): *Klassisk estetisk teori. Fra Platon til Diderot*, Oslo 2012

(De viktigste forfatterne her er: Platon, Aristoteles, Vitruv, Plinius den eldre, Plotin, Augustin, Abbed Suger, Thomas Aquinas, Alberti, Leonardo da Vinci, Vasari, Descartes, Bellori, Perrault-brødrene, de Piles, Ashley Cooper, Du Bos, Batteaux, Winckelmann).

Enkelttekster

Wallenstein, Sven-Olov: «1. Den platonska labyrinten: mimesis, simulation, ikonoklasm», *Bildstrider. Föreläsningar om estetisk teori*, Göteborg 2001 (29 sider)

Andersen, Øyvind: «Aristoteles' Poetik», Winther, Truls og Langholm, Odd Inge (red.): *Estetik fra Platon til våre dager*, Oslo 1977 (20 sider)

Schiller, Friedrich von: Utdrag fra *Om menneskets estetiske oppdragelse i en rekke brev*, Bale, Kjersti og Bø-Rygg, Arnfinn: *Estetisk teori. En antologi*. Oslo: Universitetsforlaget, 2008, side 94-104 (11 sider)

Greenberg, Clement: «Avant-garde and kitsch» (1939), Frascina, Francis (red.), *Pollock and after: the critical debate*. London 2000. s. 60-70. (11 s.)

Tekster til innledningen: Kunst og samfunn

Buchanan, Ian: "Society", *A Dictionary of Critical Theory*, Oxford 2010 (1 side)

Sandywell, Barry: "Society", *Dictionary of Visual Discourse: A Dialectical Lexicon of Terms*, Farnham og Burlington, 2011 (1 side)

Outwaite, William (red.): "Society", *The Blackwell Dictionary of Modern Social Thought*, Malden. Mass 2003 (2 sider)

Sheik, Simon: "Introduktion", Sheik (og andre): *Konst, makt och politik*, Stockholm 2007 (9 sider)

Marx, Karl: "On base and superstructure" [1859], Harrison, Wood og Gaiger (red.): *Art in Theory 1815-1900*, Oxford 1998 (1 side)

- Rancière, Jacques: «Den politiske kunstens paradokser», *Den emansiperte tilskuer*, Oslo: Pax forlag, 2012. s. 77-129. (53 s.)
- Maurseth, Anne Beate: "Jacques Rancière – en talsmann for likhet". Etterord i Maurseth (red.): *Jacques Rancière: Sanselighetens politikk*, Oslo: Cappelen Damm AS, 2012, s. 67-88. (23 s.)
- Adorno, Th. W: "Samfunn", utdrag fra *Estetisk Teori* [1970], Oslo 1998 (61 sider)

Om platonismens og idealismens videre liv i dag

- Ricoeur, Paul: «Memory and Imagination», Le Feuve, Lisa (red.): *Failure*, London 2010 (4 sider)
- Brock, Bazon: «Cheerful and Heroic Failure», Lisa Le Feuve (red.): *Failure*, London 2010 (3 sider)
- Eggen, Torgrim: «Kunsten, politikken, etikken. Et essay om politiske og agiterende bilder», *Humanist* nr. 4, Oslo 2014 (19 sider)
- Strømmen, Øivind: "Antirasisme for folk flest. Om hvordan en kommunistsekt ødela SOS Rasisme" *Humanist* nr. 4, Oslo 2014 (11 sider)
- Loos, Adolf: «Ornament og forbrytelse» [1931], *Arr idehistorisk tidsskrift*, nr. 4, Oslo 1990 (5 sider)

Om fiksjon og virkelighet etter Aristoteles

- Økland, Ingunn: «Litteraturen er på villspor», *Aftenposten* 25. september 2016 (2 sider)
- Økland, Ingunn: «Hjorts litterære metode», *Aftenposten* 28. september 2016 (1 side)
- Aldridge og Borud: «Beskriver detaljer om farens begravelse», *Aftenposten* 28. september 2016 (1 side)
- Kierulf, Anine: «Debatten som forsvant», *Aftenposten* 5. oktober 2016 (2 sider)
- Ellefsen, Bernhard: «Overtalelsen er viktigere enn sannheten..», *Morgenbladet* nr. 31, 11.-17. august 2017 (1 side)
- Ranciere, Jacques: «Hvis man dermed må konkludere at historien er fiksjon. Om fiksjonsmåter», *Sanselighetens politikk*, Oslo 2012 (10 sider)
- Ranciere, Jacques: "Om kunstens regimer og den svake interessen for modernitetsbegrepet", *Sanselighetens politikk*, Oslo 2012 (19 sider)

Om ideen om kunsten som oppdragelse etter Schiller

- Rilke, Rainer Maria: "Arkaisk Torso av Apollon" [1908], (gjendiktet av André Bjerke), (1 side)
- Verwoert, Jan: "The Boss: On the Unresolved Question of Authority in Joseph Beuys' Oeuvre and Public Image", (16 sider)
- Meyer, Siri: *Kunst og etikk. En innføring*, Oslo 2015 (Utdrag: "3.5 Minnesmerker" og «Kapittel 4 Kunst som etisk ressurs») (44 sider)

Brecht, Bertolt: "Historier om Herr Keuner", *Kalenderhistorier*, Oslo 1968 (17 sider)

Til sammen ca 770 sider

KUH2200 Temaer i nyere kunst: Avantgardistiske strategier

Digitalt kompendium

KUH2205 Tema med ekskursjon: Kunst, estetikk og politikk i antikkens Hellas

Etikk, estetikk og politisk filosofi:

Platon: *Staten* (utdrag)

Platon: *Ion*.

Ulike versjoner finnes, eks. i Platon: *Faidros*: (elskoven og sjelen); *Ion*, oversatt av Egil A. Wyller, Thorleiv Dahls kulturbibliotek, Oslo: 1981. s. 122-140. (19 s.)

Tilgjengelig gratis for norske nettadresser fra Nasjonalbiblioteket:

https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2012011308044

Aristoteles: *Poetikken* (utdrag).

Aristoteles: *Etikken* (utdrag).

Nietzsche: *Tragediens fødsel*, Oslo: Pax, 1993. (utdrag)

Litterære tekster:

Homer: *Iliaden* (utdrag)

Aischylos: *Orestien* (utdrag)

Sekundærlitteratur:

Ingebjørg Seip: *Form og fornuft: en filosofisk jakt på estetikens formbegrep*, Bergen, 2004. (utdrag)

Kunst/visuell kultur

Andrew Stewart: *Classical Greece and the Birth of Western Art*. Cambridge: Cambridge University Press, 2008 (316 s.)

John Onians: «War, Mathematics, and Art in Ancient Greece». I *Art, Culture and Nature: From Art History to World Art Studies*. London: The Pindar Press, 2006. s. 41-69 (28 s.)

John Onians: «Idea and Product: Potter and Philosopher in Classical Athens». I *Art, Culture and Nature: From Art History to World Art Studies*. London: The Pindar Press, 2006. s. 70-84 (15 s.)

Richard Neer: «The Athenian Treasury at Delphi, and the Material of Politics». I *Classical Antiquity*, vol 23, no. 1 (2004). s. 63-93 (31 s.). Tilgjengelig fra Jstor: <https://www.jstor.org/stable/pdf/10.1525/ca.2004.23.1.63.pdf>

Richard Neer: «The Lions Eye: Imitation and Uncertainty in Attic Red-Figure». I *Representations*, No. 51 (1995). s. 118-153 (36 s.). Tilgjengelig fra Jstor: <https://www.jstor.org/stable/2928649.pdf>

Stewarts bok må kjøpes, den andre vil forhåpentlig være tilgjengelig digitalt, enten via Nasjonalbiblioteket eller som kompendietekster.

MASTER

KUH3011 Visuell kultur

Fellespensum:

Dam Christensen, Hans og Helene Illeris (red) (2009) *Visuel kultur. Viden, liv, politik*. København: Multivers. (504 s.)

Mirzoeff, Nicholas (2015) *How to See the World*. London: Pelican. (333 s.)

+ utvalgte artikler i digitalt kompendium

NB! I tillegg til fellespensumet legger studentene opp individuelt særpensum på ca. 300 sider relatert til temaet for semesteroppgaven. Særpensum velges ut i samråd med faglærer.

KUH3003 Kunsthistoriografens politikk

Innledning: Historiografi som dialog med historisk dannede bakgrunnsforestillinger

Iversen, Margaret og Melville, Stephen: "What's the matter with methodology", *Writing Art History. Disciplinary Departures*, Chicago og London 2009 (15 sider)

Preziosi, Donald: "Coda, Plato's Dilemma and the Task of the Art Historian Today", *The Art of Art History* Oxford og New York 2009 (6 sider)

Lund, Jørgen: «Kunst og politikk – faglighet uten ID», *Kunst og Kultur* nr. 3, 2013 (4 sider)

Didi-Huberman, Georges: «Question Posed», *Confronting Images. Questioning the Ends of a Certain History of Art*, University Park Pennsylvania, 2005 (NB side 1-9, dvs 9 sider)

«Kunsthistoriens presensform»

Kraynak, Janet: "Art history's present tense", i Elizabeth C. Mansfield (red.): *Making Art History. A Changing Discipline and its Institutions*, New York 2007. 83-101 (15 s.)

Rancière, Jacques: "In what time do we live?", Kuzma, Lafuente og Osborne (red.): *The State of Things*, London 2012 (27 sider)

Michel Foucault: "Nietzsche, Genealogy, History", Paul Rabinow (red.): *The Foucault Reader*, New York 1984 (25 sider)

- Agamben, Giorgio: «What is the Contemporary?», i *What is an apparatus and other essays*, Stanford, Calif. 2009. 39-56 (16 s.)
- Andersson, Dag T.: «I hukommelsens øyeblikk. Bildenes plass i Walter Benjamins erindringsfilosofi», *Agora* nr. 1-2, 2014, (17 sider)
- White, Hayden: «The value of narrativity in the representation of reality», *Critical Inquiry*, Vol. 7, No. 1, On Narrative (Autumn, 1980) (23 sider)
- Peter Osborne: «Temporalization as Transcendental Aesthetics. Avant-Garde, Modern, Contemporary», *The Nordic Journal of Aesthetics* nr. 44-45, 2012-2013, (22 sider)
- Adorno, Th. W: «Artefakt og genese», *Estetisk Teori* [1970], Oslo 1999 (3 sider)
- Sontag, Susan: «Mot fortolkning», i *Agora* nr. 2-3, 2011. 168-178 (11 s.)

Utfyllende:

- Benjamin, Walter: «Historisk-filosofiske teser» [1940], *Kunstverket i reproduksjonsalderen: essays om kultur, litteratur, politikk*, Oslo 1991 (10 sider)
- Gumbrecht, Hans Ulrich: «After learning from history», i *In 1926*, Cambridge and London, 1997, 411-436. (26 sider)
- Gumbrecht, Hans Ulrich: «Presence Achieved in Language (With Special Attention Given to the Presence of the Past)». I *History and Theory*, Vol. 45, Nr. 3 2006. 317-327 (11 s.).

Historiske begynnelse: Fundamenter og soner for selv-undergraving.

Mellom estetikk, arkeologi og «kunsthistorien»

- Preziosi, Donald: «Art as History» *The Art of Art History. A Critical Anthology*, Oxford og New York 2009 (9 sider)
- Vasari, Giorgio: «Fortalen til *Livsløpene til de mest utmerkede italienske malere, skulptører og arkitekter*» [1550], Bø-Rygg og Berg Eriksen (red.): *Klassisk estetisk teori*, Oslo 2012, (10 sider)
- Winckelmann, Johann Joachim: «Beskrivelse av torsoen i Belvedere i Roma», fra *Kleine Schriften. Vorreden Entwürfe*, i Bø-Rygg og Berg Eriksen (red.): *Klassisk estetisk teori*, Oslo 2012 (5 sider)
- Winckelmann, Johann Joachim: «The history of ancient art», *Essays on the philosophy and history of art*, Bristol: Thoemmes Press 2001, 107-117 (11 s.)
- Winckelmann, Johann Joachim: *Tanker om etterligningen av de greske verker i maleriet og billedhuggerkunsten* [1755] (utdrag), *Agora* nr. 3, Oslo 2006 (7 sider)
- Herder, Johann Gottfried: *Også en historiefilosofi til menneskehedens dannelse*, [1774] (utdrag), *Slagmark* nr. 18, Århus 1991 (7 sider)

- Herder, Johann Gottfried, "The Causes of Sunken Taste among the Different Peoples in Whom it Once Blossomed," fra *Selected Writings on Aesthetics*, Princeton/Oxford, 2006. 309-334 (27 s.)
- Christoph Menke: "Play: The Operation of Force", Menke: *Force. A Fundamental Concept of Aesthetic Anthropology*, New York 2013 (21 sider)
- Gjesdal, Kristin: "Skulptur, tragedie og kunstens avslutning. Hegel og Herder om estetikkens fremtid og fornuftens historisitet", *Agora* nr. 3, Oslo 2010 (17 sider)
- Hegel, G.W.F.: "Billedstøttene er bare kadavre", utdrag fra *Åndens fenomenologi* [1807], Oslo 1999 (1 side)
- Hegel, G.W.F.: Innledning til estetikken (utdrag), *Innledning til estetikken* [1820/21], Oslo 1986 side 96-117 (21 sider)
- Preziosi, Donald: «Aesthetics», *The Art of Art History. A Critical Anthology*, Oxford og New York 2009 (7 sider)

Utfyllende:

- Kjørup, Søren: "Teorien om den fornemmende erkendelse. Om hvordan æstetikbegrebet blev til», Ole Thyssen (red.): *Æstetisk erfaring – tradition, teori og aktualitet*, Fredriksberg 2005 (14 sider)
- Kant, Immanuel: Fra *Kritikk av dømmekraften* [1790], Bale og Bø-Rygg (red.): *Estetisk teori*, Oslo 2008 (28 sider)

Faglige premissleverandører

- Podro, Michael: "Schnaase's prototype of critical history", *The Critical Historians of Art*, New Haven 1982 (17 sider)
- Riegl, Alois: *Group portraiture of Holland*, Malibu, California 1999. Utdrag fra boken, s. 67-84 og 282-287 (24 s.)
- Riegl, Alois: «Leading Characteristics of the late Roman *Kunstwollen*» Preziosi, Donald *The Art of Art History*" Oxford og New York 2009 (7 sider)
- Wölfflin, Heinrich: "The Causes of the Change in Style" [1888]. I Wölfflin: *Renaissance and Baroque*, New York, 1967. 73-88 + noter (16 s.)
- Wölfflin, Heinrich: "Principles of Art History" [1915]. I Eric Fernie: *Art History and its Methods*, London, 1995. 135-151 (17 s.)
- Iversen, Margaret: "Style as Structure. Alois Riegl's Historiography." *Art History*, vol. II, 1979. 62-72 (10 s.)
- Preziosi, Donald: «Mechanisms of Meaning», *The Art of Art History. A Critical Anthology*, Oxford og New York 2009 (5 sider)
- Panofsky, Erwin: "Introductory", *Studies in Iconology*, New York 1972, (29 sider)
- Panofsky, Erwin: "The History of Art as a Humanistic Discipline" [1940], *Meaning in the Visual Arts*, London 1970 (28 sider.)

- Panofsky, Erwin: "The First Page of Giorgio Vasari's Libro", i *Meaning in the Visual Arts*, London 1970. 206-276 (71 s.)
- Burckhardt, Jacob: "Reflections on history" [1872], i Eric Fernie: *Art History and its Methods*, London, 1995 (5 sider)
- Warburg, Aby: "The Art of Portraiture and the Florentine Bourgeoisie" [1902], *The Renewal of Pagan Antiquity. Contributions to the cultural history of the European Renaissance*, Los Angeles 1999 (36 s.)
- Giorgio Agamben: "Aby Warburg and the nameless science", i *Potentialities: Collected Essays in Philosophy*, Stanford Calif. 1999. 89-103 (14 s.)
- Didi-Huberman, Georges: "Artistic Survival: Panofsky vs. Warburg and the Exorcism of Impure Time", *Common Knowledge*, Volume 9, Issue 2, Spring 2003. 273-285 (13 s.).
- Didi-Huberman, Georges: "Dialektik des Monstrums: Aby Warburg and the symptom paradigm", *Art History* vol.24 No. 5 November 2001. 621-645 (25 s.)

Utfyllende:

- Iversen, Margaret og Melville, Stephen: «What the formalist knows», *Writing Art History. Disciplinary Departures*, Chicago og London 2009 (29 sider)

Det museale: Å stille ut virkelighet eller montere historien på nytt?

- Preziosi, Donald: "Epilogue: *The Art of Art History*" Oxford og New York 2009 (16 sider)
- Duncan, Carol: «The art museum as ritual», Preziosi (red.): *The art of art history. A critical anthology*, Oxford Oxford og New York 2009 (13 sider)
- Didi-Huberman, Georges: «Before the image, Before Time: The Sovereignty of Anachronism», Farago, Claire J. og Zwijnenberg, Robert (red.): *Compelling Visuality: The Work of Art in and out of History*, Minneapolis 2003 (14 sider)
- Didi-Huberman, Georges: "The Supposition of the Aura: The Now, the Then, and Modernity", Andrew Benjamin (red.): *Walter Benjamin and History*, London og New York 2005 (21 sider)
- Iversen, Margaret og Melville, Stephen: «Plasticity. The Hegelian Writing of Art», Iversen og Melville: *Writing Art History. Disciplinary Departures*, Chicago og London 2010 (26 sider)
- Hvattum, Mari: «Drømmen om et nasjonalgalleri», Eckhoff, Audun (red.): *Nasjonalgalleriet*, Bergen 2017 (28 sider)
- Eriksen, Anne: «Museet og tingene, fremvisning og usynliggjøring», Eriksen, Göran og Evang Reinton (red.): *Tingenes tilsynekomster: Kulturproduksjon, materialitet og estetikk*, Oslo 2013 (24 sider).
- Lending, Mari: "Prousts museum", i Gundersen og Lending (red.): *Kopi og original*, Oslo 2011 (23 sider)

de Duve, Thierry: «Museets etik etter Duchamp», i Lønstrup og Bager (red.):
Kunsten og værket, Århus 1999 (22 sider)

Utfyllende:

Lyotard, Jean-Francois: *Mulighedernes monument*, København 1995 (24 sider)

Lund, Jørgen: «Montasjens virkelighet», *Terskel* nr. 16, Oslo 1996 (16 sider)

Bø-Rygg, Arnfinn: «Tingenes danseplads», *Den jyske Historiker* nr. 64, 1993
(Museum Europa. Om tingenes orden) (6 sider)

Kunst og det egne. Det nasjonales kunsthistoriske aktualitet

Aavitsland, Kristine: «Kunsthistoriens språk: fra bilde til tekst», Johnsen og Berg Eriksen (red.): *Norsk litteraturhistorie. Sakprosa frå 1750-1995, bind 1*, Oslo 1998 (10 sider)

Borgersen, Terje: *Tidens trykk. En kunsthistoriografisk analyse av to norske pioneroversikter*, Trondheim 1997 (utdrag, side 15-23 og 221-246, dvs 35 sider)

Fett, Harry: «Finnmarksviddens kunst. John Savio. En skisse fra besettelsestiden», *Sameliv. Samisk selskaps Årbok 1951-1952*, Oslo (20 sider)

Grini, Monica: *Samisk kunst i norsk kunsthistorie. Historiografiske riss*, Tromsø 2016, utdrag: kapittel 2 «Det nasjonale paradigmet» (81 sider) og kapittel 4 «Et unntak i en unntakstilstand: Harry Fett og 'Finnmarksviddens kunst'», (68 sider)

Lund, Jørgen: «Tilbake til virkeligheten. Iver Jåks' tredimensjonale kunst», Iver Jåks: *muittasan johtticajahus: retrospektiv*, Oslo 1998, (11 sider)

Til sammen ca 1120 sider

KUH3200 Temaer i nyere kunst: Avantgardistiske strategier

Digitalt kompendium

KUH3205 Tema med ekskursjon: Kunst, estetikk og politikk i antikkens Hellas

Etikk, estetikk og politisk filosofi:

Platon: *Staten* (utdrag)

Platon: *Ion*.

Ulike versjoner finnes, eks. i Platon: Faidros: (elskoven og sjelen); Ion, oversatt av Egil A. Wyller, Thorleiv Dahls kulturbibliotek, Oslo: 1981. s. 122-140. (19 s.)

Tilgjengelig gratis for norske nettadresser fra Nasjonalbiblioteket:

https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2012011308044

Aristoteles: *Poetikken* (utdrag).

Aristoteles: *Etikken* (utdrag).

Nietzsche: *Tragediens fødsel*, Oslo: Pax, 1993. (utdrag)

Litterære tekster:

Homer: *Iliaden* (utdrag)

Aischylos: *Orestien* (utdrag)

Sekundærlitteratur:

Ingebjørg Seip: *Form og fornuft: en filosofisk jakt på estetikkens formbegrep*, Bergen, 2004. (utdrag)

Kunst/visuell kultur

Andrew Stewart: *Classical Greece and the Birth of Western Art*. Cambridge: Cambridge University Press, 2008 (316 s.)

John Onians: «War, Mathematics, and Art in Ancient Greece». I *Art, Culture and Nature: From Art History to World Art Studies*. London: The Pindar Press, 2006. s. 41-69 (28 s.)

John Onians: «Idea and Product: Potter and Philosopher in Classical Athens». I *Art, Culture and Nature: From Art History to World Art Studies*. London: The Pindar Press, 2006. s. 70-84 (15 s.)

Richard Neer: «The Athenian Treasury at Delphi, and the Material of Politics». I *Classical Antiquity*, vol 23, no. 1 (2004). s. 63-93 (31 s.). Tilgjengelig fra Jstor: <https://www.jstor.org/stable/pdf/10.1525/ca.2004.23.1.63.pdf>

Richard Neer: «The Lions Eye: Imitation and Uncertainty in Attic Red-Figure». I *Representations*, No. 51 (1995). s. 118-153 (36 s.). Tilgjengelig fra Jstor: <https://www.jstor.org/stable/2928649.pdf>

Stewarts bok må kjøpes, den andre vil forhåpentlig være tilgjengelig digitalt, enten via Nasjonalbiblioteket eller som kompendietekster.

Institutt for kunst- og medievitenskap 11.6.2018

Trykk: NTNU Grafisk senter